ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1980

Vyhlásené: 30.04.1980 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

48

VYHLÁŠKA
Štátnej plánovacej komisie a Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky

zo 4. apríla 1980

o hmotnom bilancovaní a prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov v plánovacom procese

Štátna plánovacia komisia podľa § 17 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 4 zákona č. 145/1970 Zb. o národohospodárskom plánovaní a Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky podľa § 395 písm. a) Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. v znení vyhlásenom pod č. 37/1971 Zb. ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ A SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 1
Úvodné ustanovenia

(1) Táto vyhláška upravuje postupy ústredných orgánov a orgánov stredného článku riadenia (ďalej len „orgány hospodárskeho riadenia“) a organizácií[1]) pri hmotnom bilancovaní produkcie a prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov v plánovacom procese, a to najmä v obdobiach prípravy strednodobých a vykonávacích štátnych a hospodárskych plánov včítane osobitných častí štátnych plánov, a niektoré postupy pri vzniku hospodárskych záväzkových vzťahov. Vyhláška súčasne ustanovuje spôsob uplatňovania bilančných a dovozných odbytových gescií, podrobnejšie upravuje prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov na úsekoch dodávok pre investičnú výstavbu, pre vývoz a z dovozu, pre trhové fondy, pre vybrané odbory služieb a činnosti v miestnom hospodárstve a výrobných družstvách, pre rozvoj vedy a techniky, prepravných výkonov, ako aj v niektorých ďalších prípadoch (§ 46) a ustanovuje prípady a spôsob vydávania plánovacích aktov.

(2) Obdobne ako organizácie postupujú koncernové podniky a koncernové účelové organizácie, pokiaľ v súlade so štatútom koncernu vystupujú v hospodárskych vzťahoch[2]) vo svojom mene; funkciu stredného článku riadenia podľa tejto vyhlášky plní v tomto prípade koncern.

(3) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy v procese tvorby strednodobých a vykonávacích štátnych a hospodárskych plánov sa prerokúvajú na príslušné obdobia týchto plánov a v osobitne určených prípadoch[3]) aj na viacročné obdobie.

Spoločné ustanovenia

§ 2

(1) Prerokúvaním dodávateľsko-odberateľských vzťahov v plánovacom procese[4]) (ďalej len „dodávateľsko-odberateľské vzťahy“) sa podľa tejto vyhlášky rozumejú rokovania dodávateľov s odberateľmi zamerané na prípravu návrhov štátnych plánov a hospodárskych plánov organizácií a orgánov hospodárskeho riadenia a na konkretizáciu a zabezpečenie ich úloh[5]) hospodárskymi zmluvami.

(2) Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov prebieha postupne tak, aby zabezpečilo najmä

a) vnútorný súlad hmotných proporcií pripravovaných plánov a ciele i konkrétne úlohy týchto plánov dodávkami surovín, materiálov, výrobkov a ich súborov, výkonov, prác a služieb (ďalej len „výrobky“),

b) včasné vytváranie podmienok riešenia dlhodobého súladu medzi uplatňovanými potrebami a zdrojmi národného hospodárstva, predovšetkým racionalizáciou spotreby, efektívnym rozširovaním kapacít a využívaním medzinárodnej deľby práce,

c) vytváranie predpokladov dlhodobej stabilizácie vzťahov medzi dodávateľmi a odberateľmi.

§ 3

(1) Ako prípravu na prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov uskutočňujú organizácie a orgány hospodárskeho riadenia prieskum potrieb, predbežné rokovania a výmenu informácií o vývoji potrieb národného hospodárstva a o možnostiach ich zabezpečenia.

(2) Prieskum potrieb je súhrn zisťovacích a analytických činností, ktorých účelom je odhaliť stav a vývoj objektívne existujúcich národohospodárskych potrieb a pôsobenie činiteľov, ktoré ich existenciu, vývoj a uspokojovanie podmieňujú a určujú.

(3) Orgány hospodárskeho riadenia a organizácie zabezpečujú a uskutočňujú prieskum potrieb diferencovane v závislosti od stupňa hospodárskeho riadenia a charakteru výroby a odbytu.

§ 4

(1) Orgány hospodárskeho riadenia sú povinné organizovať vo vzájomnej súčinnosti prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov tak, aby sa výsledky mohli zapracovať do návrhov hospodárskych plánov na všetkých stupňoch riadenia. Ďalej sú povinné so zreteľom na špecifické podmienky hospodárskych odvetví a odborov, ktoré riadia, sledovať a analyzovať vývoj dodávateľsko-odberateľských vzťahov, najmä s ohľadom na zabezpečenie úloh štátnych plánov a riešiť rozpory, prípadne príslušným orgánom navrhovať spôsob ich riešenia.

(2) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy v procese tvorby strednodobých a vykonávacích plánov prerokúvajú organizácie, pokiaľ sa nadriadené orgány hospodárskeho riadenia nedohodnú, že rokovanie povedú na svojej úrovni, alebo pokiaľ nie je ustanovené niečo iné.

(3) Ak ide o výrobky, pri ktorých sa uplatňuje bilančná gescia, prerokúva v spolupráci s príslušnými dodávateľskými organizáciami, prípadne orgánmi hospodárskeho riadenia dodávateľsko-odberateľské vzťahy bilančný gestor a jemu stupňom hospodárskeho riadenia zodpovedajúci odberateľský orgán alebo organizácia.

(4) Pokiaľ sa dodávateľsko-odberateľské vzťahy prerokúvajú na inej úrovni organizácií, sú orgány prerokúvajúce tieto vzťahy povinné výsledky svojich rokovaní preniesť na podriadené alebo na bilančnej gescii zúčastnené organizácie, pre ktoré sú záväzné (§ 7 ods. 5).

(5) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy sa povinne prerokúvajú, ak ide

a) o dodávky na zabezpečenie realizácie úloh určených ako štátne cieľové programy,

b) o dodávky výrobkov, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15, a to medzi dodávateľmi a tými odberateľmi, ktorých nadriadené orgány sú menovite určené ako odberateľské orgány (ďalej len „držiteľ fondu“),

c) o dodávky pre vývoz, dodávky pre vývozné investičné celky v rozsahu podľa § 332 Hospodárskeho zákonníka a o ďalšie rozhodujúce poddodávky pre vývozné investičné celky a o dodávky z dovozu,

d) o dodávky a rozhodujúce poddodávky projektových prác, stavebných prác, strojov, zariadení (ich súborov), prípadne aj iných rozhodujúcich výrobkov a montážnych prác pre stavby uvedené v § 25 ods. 3 a 7 a v § 26 a 27,

e) o rozhodujúce dodávky pre trhové fondy (§ 35 ods. 4),

f) o rozhodujúce dodávky náhradných dielcov a ďalšie rozhodujúce dodávky pre vybrané odbory služieb a činností v miestnom hospodárstve a výrobných družstvách (§ 37 ods. 3),

g) o dodávky pre rozvoj vedy a techniky (§ 38 až 41),

h) o rozhodujúce dodávky potrebné na začatie výroby výrobkov, ktoré sú výsledkom výskumu a vývoja,

i) o dodávky a rozhodujúce poddodávky na zabezpečenie úloh obrany a bezpečnosti štátu,

j) o dodávky na výrobu liečiv a rozhodujúce dodávky pre zdravotnícku výrobu,

k) o dodávky pre federálne hmotné rezervy,

l) o dodávky pre odbytové a zásobovacie organizácie,

m) o dodávky rozsiahlych opráv rozhodujúcich výrobných zariadení,

n) o dodávky prepravných výkonov (§ 42 až 45).

(6) Orgány hospodárskeho riadenia môžu vo vzájomnej dohode určiť ďalšie prípady, v ktorých nimi riadené orgány alebo organizácie sú povinné prerokovať dodávateľsko-odberateľské vzťahy aj v prípadoch, na ktoré sa ustanovenie odseku 5 nevzťahuje. Týmto postupom sú povinné uložiť najmä prerokovanie ďalších rozhodujúcich dodávok pre výrobnú spotrebu.

(7) Rozpory medzi organizáciami o tom, ktoré dodávky a poddodávky, prípadne ktoré výrobné zariadenia podľa odsekov 5 a 6 sú rozhodujúce, sú povinné rozhodnúť po vzájomnej dohode nadriadené orgány stredného článku riadenia, a to najneskoršie do 10 dní po tom, čo boli o rozhodnutie požiadané.

(8) Povinnosť prerokúvať dodávateľsko-odberateľské vzťahy podľa odseku 5 sa vzťahuje aj na odbytové a zásobovacie organizácie. Tieto organizácie, pokiaľ ich priamo riadia ústredné orgány, majú v procese prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov súčasne postavenie orgánu stredného článku riadenia.

§ 5

(1) Dodávateľské a odberateľské organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú povinné pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov zabezpečovať v rámci prípravy strednodobých plánov úlohy určené na ich prípravu a v rámci prípravy vykonávacích plánov úlohy vyplývajúce na

príslušné obdobie zo strednodobého plánu a úlohy za účelom ich konkretizácie alebo na ich spresnenie (ďalej len „úlohy pre prípravu návrhov plánov“). V súlade s nimi vychádzajú z vlastných znalostí potrieb a z uzavretých hospodárskych zmlúv.

(2) Dodávateľské organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú povinné využívať všetky možnosti racionálneho rozširovania výroby na zabezpečenie potrieb odberateľov, na zvýšenie dodávok a dodávkovej pohotovosti, kvality dodávok a odôvodnených požiadaviek na inovácie výrobkov; sú povinné včas informovať svojich odberateľov o svojich nových zámeroch týkajúcich sa rozvoja výrobných a odbytových programov, o zmenách dodacích možností a podľa potreby o nich konzultovať s hlavnými odberateľmi.[6])

(3) Dodávateľské organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú oprávnené vyžadovať od príslušných odberateľských organizácií a orgánov hospodárskeho riadenia spoluprácu pri riešení problémov dodávateľsko-odberateľských vzťahov a informácie o vývoji a cykloch spotreby, stavoch spotrebiteľských zásob a pod; nemôžu však vo svojej právomoci zavádzať požiadavkový systém (požiadavkové konanie). Povinnosť spolupráce sa netýka odberateľov, ktorých ústredné orgány sú v jednotných metodických pokynoch na vypracovanie štátnych a hospodárskych plánov (ďalej len „jednotné metodické pokyny“)[7]) osobitne označené.[8])

(4) Odberateľské organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú povinné uplatňovať svoje potreby tak, aby včas a racionálne zabezpečili ustanovené, prípadne pripravované úlohy štátnych a hospodárskych plánov. Sú povinné využívať všetky možnosti na znižovanie mernej spotreby výrobkov, ich účelných zámen, používať na výpočty spotreby aktualizované a progresívne normy spotreby, udržiavať iba nevyhnutné spotrebiteľské zásoby, uplatňovať požiadavky na inováciu výrobkov a bezodkladne informovať svojich dodávateľov o závažných zmenách svojich potrieb v množstve, sortimente i čase. O potrebe dodávok pre predpokladané inovácie sú odberatelia povinní včas informovať dodávateľov prichádzajúcich do úvahy, aj keď nie sú dosiaľ s nimi v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch.

(5) Odberateľské organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú oprávnené vyžadovať od príslušných dodávateľských organizácií a od orgánov hospodárskeho riadenia spoluprácu pri riešení svojich odberateľských problémov (napr. poradenské a podobné obchodno-technické služby, konzultácie v otázkach normovania zásob a racionalizácie výrobných zásob).

(6) Ak organizácie nesplnia povinnosť navzájom sa informovať podľa odsekov 2 a 4, predpokladá sa, ak ide o dlhodobé dodávateľsko-odberateľské vzťahy, že dodávky sa budú uskutočňovať v nadväznosti na ich doterajší vývoj rozsahu a sortimentu.

§ 6

Dodávateľsko-odberateľské vzťahy pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15, sa prerokúvajú v hĺbke a štruktúre vymedzenej jednotlivými položkami určenej bilančnej nomenklatúry.[9]) V ostatných prípadoch [§ 4 ods. 5 písm. a) až m)] sa tieto vzťahy prerokúvajú v hĺbke a štruktúre diferencovanej podľa konkrétnych podmienok a potrieb [napr. generálne, hlavné[10]) a finálne dodávky, finálne poddodávky a zložité kusové dodávky individuálne, sériové výrobky aspoň v odborovom členení a pod.].

§ 7

(1) O výsledkoch prerokovania dodávateľsko-odberateľských vzťahov sa spisujú zápisnice, ak ďalej nie je ustanovené inak. Zápisnice musia obsahovať najmenej údaje umožňujúce spracovanie príslušných častí návrhov hospodárskych plánov a rozbor prípadných rozporov spolu s návrhmi na ich riešenie. Organizácie v zápisnici spravidla tiež uvedú, ako sú zmluvne zabezpečené alebo budú

zabezpečené prerokované dodávateľsko-odberateľské vzťahy. Organizácie sú povinné spísať zápisnicu v lehote ustanovenej osobitnými opatreniami na príslušné plánovacie obdobie.[11])

(2) V prípadoch, keď prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov je povinné (§ 4 ods. 5 a 6) a rozpory sa nepodarí odstrániť rokovaním, prípadne osobitnými postupmi, ktoré určia nadriadené orgány, sú organizácie povinné predložiť ich na rozhodnutie orgánom stredného článku riadenia. Orgány stredného článku riadenia sú povinné tieto rozpory riešiť; predpokladom je, že sa rozpory podrobne špecifikujú, že obsahujú návrhy na riešenie [§ 2 ods. 2 písm. b)] a že o nich predtým bezúspešne rokovali štatutárne orgány týchto organizácií alebo nimi poverení vedúci pracovníci.

(3) Rozpory, ktoré vzniknú pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov na úrovni orgánov stredného riadenia, alebo rozpory, ktoré tieto orgány nevyriešia, sa musia predložiť na rozhodnutie ústredným orgánom. Ústredné orgány sú povinné rozpory riešiť; predpokladom je, že o nich bezúspešne rokovali štatutárne orgány alebo nimi poverení vedúci pracovníci. Pokiaľ aspoň na jednej zo strán nevystupuje orgán stredného článku riadenia alebo organizácia v postavení orgánu stredného článku riadenia (§ 4 ods. 8 a § 29 ods. 3), rozhodujú rozpory po vzájomnej dohode iba nadriadené ústredné orgány.

(4) Rozpory predkladané na rozhodnutie nadriadeným orgánom sú tieto orgány povinné rozhodnúť po vzájomnej dohode na základe preskúmania zdrojov a zdôvodnenosti konkrétnych potrieb bez zbytočného meškania, najneskoršie však v lehotách ustanovených pre jednotlivé etapy plánovacieho procesu; rozhodnutie oznámia zúčastneným organizáciám.

(5) Zápisnica v rozsahu, v ktorom nie je rozporná, je dokladom o tom, že v čase spísania bola dodávka v súlade s možnosťami dodávateľa a potrebou odberateľa.[12]) Ak o to požiada niektorá organizácia, je zápisnica spísaná na základe úloh pre prípravu návrhov plánov aj podkladom, na základe ktorého je druhá organizácia povinná uzavrieť zmluvu o príprave dodávok, pokiaľ príslušné predpisy[13]) neustanovujú ďalšie podmienky. To obdobne platí pre rozhodnutie nadriadených orgánov.

(6) Povinnosť spísať zápisnicu o prerokovaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov medzi organizáciami je splnená aj vtedy, keď organizácie namiesto zápisnice uzavrú v určenej lehote zmluvu o príprave dodávok, pokiaľ táto zmluva obsahuje náležitosti zápisnice a vyhovuje postupom a potrebám zostavenia plánu.

§ 8

Po schválení štátneho plánu upravia príslušné dodávateľské a odberateľské orgány hospodárskeho riadenia a organizácie prerokované dodávateľsko-odberateľské vzťahy v súlade s rozpisom jeho úloh a s rozpisom úloh hospodárskych plánov.

§ 9

Organizácie a orgány hospodárskeho riadenia sú povinné vyvinúť všetko úsilie na zabezpečenie všetkých dodávok potrebných na splnenie ustanovených, prípadne pripravovaných úloh plánov, najmä úloh štátnych plánov. Ak zanedbajú riadne prerokovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov podľa tejto vyhlášky, prípadne iných právnych predpisov, najmä ak porušia povinnosť vychádzať pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov predovšetkým z úloh pre prípravu návrhov plánov, predpokladá sa, že k prípadnému nesplneniu úloh v dôsledku nezabezpečenia potrebných dodávok došlo ich zavinením.[14])

DRUHÁ ČASŤ
HMOTNÉ BILANCOVANIE A SÚSTAVA HMOTNÝCH BILANCIÍ

Prvý oddiel
HMOTNÉ BILANCOVANIE

§ 10

(1) Hmotné bilancovanie zdrojov a potrieb výrobkov je dôležitým nástrojom plánovitého riadenia materiálno-technického zásobovania na jednotlivých stupňoch hospodárskeho riadenia. V tomto smere je predovšetkým nástrojom racionalizácie spotreby, rozvoja výroby v súlade s potrebou a jej štruktúrou, ako aj štruktúrnych zmien a zapojenia do medzinárodnej deľby práce, nástrojom vnútornej špecializácie a kooperácie výroby a formovania výrobnej základne realizáciou investičnej politiky.

(2) Dodávateľské organizácie v rámci svojej zodpovednosti za uspokojovanie potrieb bilancujú všetky výrobky z vlastnej hospodárskej činnosti[15]) a vytvárajú pritom aj primerané bilančné rezervy.

(3) Hmotné bilancie obsahujú v závislosti od stupňa hospodárskeho riadenia, na ktorom sa príslušné hmotné bilancie schvaľujú, v časti zdrojov tieto základné položky: výroba, dovoz,[16]) iné zdroje a stav zásob na začiatku plánovacieho obdobia; v časti potrieb: dodávky pre výrobu a prevádzku, pre investičnú výstavbu, pre trhové fondy, pre vývoz, pre ostatné použitia,[17]) rezervy a stav zásob na konci plánovacieho obdobia.

(4) Súčasťou hmotných bilancií schvaľovaných vládami a orgánmi hospodárskeho riadenia (§ 11 až 15) je plán rozdelenia, ktorý určuje dodávkové fondy pre jednotlivých držiteľov fondu.

Druhý oddiel
HMOTNÉ BILANCIE SCHVAĽOVANÉ VLÁDAMI A ORGÁNMI HOSPODÁRSKEHO RIADENIA

§ 11

(1) Hmotné bilancie schvaľované vládami a orgánmi hospodárskeho riadenia sa uplatňujú

a) pri vybraných výrobkoch, ktorých bilancie sú ustanovené štátnymi plánmi[18]) (ďalej len „štátne bilancie“),

b) pri vybraných výrobkoch, ktorých bilancie určia poverené[19]) dodávateľské ústredné orgány[20]) (ďalej len „ústredné bilancie“),

c) pri vybraných výrobkoch, ktorých bilancie určia poverené[19]) dodávateľské orgány stredného článku riadenia[21]) (ďalej len „podnikové bilancie“).

(2) Orgány hospodárskeho riadenia, prípadne organizácie poverené hmotným bilancovaním podľa odseku 1 (ďalej len „bilančné orgány“) sú zodpovedné v oblasti svojej pôsobnosti za vybilancovanosť plánu hmotnými zdrojmi a spolu s príslušnými držiteľmi fondov zodpovedajú za súlad medzi hmotnými bilanciami a ostatnými časťami plánu.

(3) V štátnych, ústredných a podnikových bilanciách sa určujú dodávkové fondy s vydelením prípadných dodávok z dovozu pre držiteľov fondov. Držiteľmi fondov sú:

a) v prípadoch podľa odseku 1 písm. a) a písm. b) odberateľské ústredné orgány ustanovené jednotnými metodickými pokynmi,

b) v prípadoch podľa odseku 1 písm. c) odberateľské orgány stredného článku riadenia podriadené odberateľským ústredným orgánom ustanoveným jednotnými metodickými pokynmi, prípadne pokynmi príslušných dodávateľských ústredných orgánov.

(4) V prípadoch, kde pri štátnych a ústredných bilanciách nie sú odberateľské ústredné orgány držiteľmi fondov, vykonáva pre nich funkciu držiteľa fondu dodávateľský ústredný orgán. V príslušných štátnych a ústredných bilanciách sa dodávkový fond uvádza a súhrnne účelovo viaže v položke „ostatní odberatelia“.

(5) V prípadoch, kde pri podnikových bilanciách nie sú niektoré odberateľské orgány stredného článku riadenia držiteľmi fondov, vykonáva pre nich funkciu držiteľa fondu dodávateľský orgán stredného článku riadenia. V ďalšom obdobne platí ustanovenie odseku 4.

§ 12
Postup pri uplatňovaní a prerokúvaní potrieb

(1) Potreby dodávok výrobkov, ktoré sú predmetom štátnych, ústredných a podnikových bilancií (ďalej len „bilancovaná produkcia“), sa uplatňujú a prerokúvajú v rámci prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov a spisujú sa o tom zápisnice podľa tejto časti vyhlášky, s výnimkou prípadov uvedených v § 11 ods. 4 a 5.

(2) Návrh zápisnice, ktorá je súčasne dokladom o uplatnených potrebách dodávok bilancovanej produkcie, predkladá odberateľská organizácia; návrh musí byť komplexný a musí obsahovať:

a) objem dodávok uskutočnených v predchádzajúcom období,

b) objem dodávok (očakávané plnenie) v bežnom období,

c) uplatňovanú potrebu dodávok na plánované obdobie spolu a ďalej v tomto členení:[22])

ca) pre investície spolu,

z toho: pre stavby ustanovené ako záväzné úlohy štátneho plánu,

cb) pre vývoz,[23]) pre ostatné stavby nad 2 mil. Kčs rozpočtových nákladov,

cc) pre trhové fondy,[24])

cd) ostatné dodávky spolu,

z toho: pre výrobnú spotrebu,

na kompletizáciu vyšších dodávok (generálnych, hlavných a finálnych dodávok a finálnych poddodávok),

z toho: pre tuzemskú investičnú výstavbu,

pre vývozné investičné celky,

d) zdôvodnenie potreby.

(3) Potreby dodávok bilancovanej produkcie na kompletizáciu generálnych, hlavných, finálnych dodávok a finálnych poddodávok uplatňujú príslušní vyšší dodávatelia,[25]) pokiaľ nie je v jednotlivých metodických pokynoch ustanovené inak.

(4) Návrhy zápisníc sú odberateľské organizácie povinné predložiť príslušným dodávateľským (včítane odbytových) organizáciám. Na ich základe sú dodávateľské organizácie povinné uzavrieť rokovania včítane prerokovania prípadných rozporov na úrovni štatutárnych orgánov organizácií alebo nimi poverených vedúcich pracovníkov.

(5) Zápisnica o rokovaní medzi organizáciami sa predkladá po dodávateľskej aj odberateľskej línii nadriadeným orgánom stredného článku riadenia; prípadne rozpory sa riešia podľa § 7 ods. 2 až 4.

(6) Pri výrobkoch, ktoré sú predmetom podnikových bilancií, spíšu na základe zápisníc o rokovaní medzi organizáciami a po rozhodnutí rozporov dodávateľské a odberateľské orgány stredného článku riadenia súhrnné zápisnice. V týchto zápisniciach musí byť uvedené konkrétne vzájomné spojenie príslušných dodávateľských organizácií s príslušnými odberateľskými organizáciami,[26]) ktoré je podkladom hmotných bilancií. Na prípadne rozpory, ktoré sa nepodarí odstrániť ani orgánom stredného článku riadenia, upozornia súčasne s návrhmi svojich hospodárskych plánov bilančný orgán a odberateľské orgány stredného článku riadenia svoje nadriadené ústredné orgány. Ak na základe rokovania ústredných orgánov sa nerozhodne inak, platí hmotná bilancia určená bilančným orgánom stredného článku riadenia.

(7) Pri výrobkoch, ktoré sú predmetom ústredných bilancií, platí obdobne postup ustanovený v odseku 6 s tým, že dodávateľské a odberateľské orgány stredného článku riadenia predložia nadriadeným ústredným orgánom s návrhmi svojich hospodárskych plánov aj súhrnné zápisnice o svojich rokovaniach. Dodávateľské orgány stredného článku riadenia predložia súčasne návrh hmotnej bilancie za bilancovanú produkciu dodávanú podriadenými organizáciami. Na základe súhrnných zápisníc spíšu bilančné ústredné orgány s odberateľskými ústrednými orgánmi, ktoré sú držiteľmi fondov, medzirezortné zápisnice. Držitelia fondov doložia uplatnené požiadavky zdôvodnením potreby. Prípadné rozpory po prerokovaní s príslušnými odberateľskými ústrednými orgánmi - držiteľmi fondov rozhodujú bilančné ústredné orgány, pokiaľ vláda Československej socialistickej republiky neustanoví inak.

(8) Pri výrobkoch, ktoré sú predmetom štátnych bilancií, platí postup ustanovený v odseku s tým, že medzirezortné zápisnice predkladajú dodávateľské ústredné orgány Štátnej plánovacej komisii a v hospodárstve riadenom orgánmi republík aj plánovacím komisiám republík, a to v prílohe k návrhom príslušných hmotných bilancií s uvedením a odôvodnením nedoriešených rozporov a s návrhmi na ich riešenie [§ 2 ods. 2 písm. b)]. Odberateľské ústredné orgány sú povinné pri spisovaní medzirezortných zápisníc doložiť svoje požiadavky zdôvodnením potreby, ktoré ustanoveným spôsobom predkladajú s návrhom plánu. 27)

(9) Pokiaľ ústredný orgán priamo riadi organizácie, môže viesť príslušné rokovania a spisovať o tom zápisnice obdobne ako orgán stredného článku riadenia sám alebo týmto rokovaním poveriť niektorú podriadenú organizáciu.

Schvaľovanie a rozpis hmotných bilancií

§ 13

(1) Štátne bilancie schvaľujú podľa príslušnosti vláda Československej socialistickej republiky a vlády republík v rámci štátnych plánov rozvoja národného hospodárstva Československej socialistickej republiky a štátnych plánov rozvoja národného hospodárstva jednotlivých republík.

(2) Ústredné bilancie na obdobie vykonávacieho plánu schvaľujú bilančné ústredné orgány v lehote určenej na predloženie návrhov svojich hospodárskych plánov;[28]) obdobie strednodobých plánov v lehote určenej pre ich rozpis.

(3) Podnikové bilancie na obdobie vykonávacieho plánu schvaľujú štatutárne orgány bilančných orgánov stredného článku riadenia v lehote ustanovenej na predloženie návrhov svojich hospodárskych plánov,[28]) na obdobie strednodobých plánov v lehote určenej pre ich rozpis.

§ 14

(1) Štátne bilancie sa rozpisujú v určenom rozsahu[29]) a v určených lehotách po dodávateľskej a odberateľskej línii až na organizácie, ktoré ich majú realizovať. Pritom

a) odberateľské ústredné orgány urobia rozpis svojich dodávkových fondov na podriadené orgány stredného článku riadenia a kópiu rozpisu súčasne zašlú dodávateľskému ústrednému orgánu; na základe tohto urobia dodávateľské orgány do 14 dní rozpis na dodávateľské orgány stredného článku riadenia v členení podľa odberateľských orgánov stredného článku riadenia a o urobenom rozpise ich informujú,

b) odberateľské orgány stredného článku riadenia urobia rozpis svojich dodávkových fondov do ďalších 14 dní na podriadené organizácie a kópie rozpisu súčasne zašlú dodávateľským orgánom stredného článku riadenia; na základe tohto rozpisu urobia dodávateľské orgány stredného článku riadenia do ďalších 14 dní rozpis na dodávateľské organizácie, a to v členení podľa odberateľských organizácií a o urobenom rozpise ich informujú.

(2) Pri ústredných bilanciách do 14 dní po ich schválení upovedomia bilančné ústredné orgány dodávateľské orgány stredného článku riadenia a odberateľské ústredné orgány - držiteľov fondov o určených dodávkových fondoch v rozdelení podľa dodávateľských orgánov stredného článku riadenia. Odberateľské ústredné orgány rozpíšu dodávkové fondy do ďalších 7 dní na podriadené orgány stredného článku riadenia a kópiou súčasne informujú príslušný dodávateľský ústredný orgán a príslušný dodávateľský orgán stredného článku riadenia. Odberateľské orgány stredného článku riadenia urobia do ďalších 7 dní rozpis dodávkových fondov na podriadené organizácie a súčasne kópiou upovedomia dodávateľské orgány stredného článku riadenia. Na základe tohto rozpisu vyhotovia dodávateľské orgány stredného článku riadenia do ďalších 7 dní rozpis na dodávateľské organizácie, a to v členení podľa odberateľských organizácií a o vyhotovenom rozpise ich informujú.

(3) Pri podnikových bilanciách platí obdobne postup podľa odseku 2 s tým, že záväzným východiskom sú bilancie schválené bilančnými orgánmi stredného článku riadenia.

(4) Pokiaľ v čase rozpisu dodávkových fondov sú v súlade s plánovacími rozhodnutiami nadriadených orgánov už uzavreté hospodárske zmluvy, sú bilančné orgány povinné takéto zmluvné záväzky zahrnúť do rozpisu príslušných hmotných bilancií, pokiaľ ich príslušní odberatelia pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov riadne uplatnili.

(5) V prípadoch podľa § 11 ods. 4 a 5 sa rozpis dodávkových fondov nerobí.

(6) Bilančné ústredné orgány a bilančné orgány stredného článku riadenia sú povinné po schválení štátneho plánu uviesť ústredné a podnikové bilancie a ich rozpisy do súladu s rozpísanými úlohami schváleného štátneho plánu, a to v lehotách, ktoré ustanovuje vláda Československej socialistickej republiky alebo orgán ňou na to splnomocnený.

(7) V prípadoch, v ktorých je zriadená bilančná gescia, navzájom spája dodávateľa s odberateľom bilančný gestor.

§ 15
Hmotné bilancovanie strojárskych investičných celkov

(1) Osobitnou súčasťou bilančnej sústavy sú hmotné bilancie strojárskych investičných celkov[27]) pre tuzemskú investičnú výstavbu a vývoz, spracované v rámci strednodobých plánov, prípadne aj na dlhšie obdobie.

(2) Hmotné bilancovanie strojárskych investičných celkov je nástrojom dlhodobého dodávateľského zabezpečenia generálnych, prípadne hlavných dodávok v ich základnej štruktúre finálnymi dodávkami a finálnymi poddodávkami, prípadne rozhodujúcimi kusovými dodávkami.

(3) Predmetom hmotných bilancií strojárskych investičných celkov sú generálne a hlavné dodávky v kapacitných (výkonových) jednotkách a v hodnotovom vyjadrení.

(4) Hmotné bilancie strojárskych investičných celkov sa spracúvajú spôsobom ustanoveným v jednotných metodických pokynoch a na ne nadväzujúcich opatreniach dodávateľských ústredných orgánov. Dodávateľsko-odberateľské vzťahy spojené s prípravou týchto bilancií sa prerokúvajú tak vo vzťahoch investorov, prípadne organizácií zahraničného obchodu a generálnych, prípadne hlavných dodávateľov, ako aj v rozhodujúcich poddodávateľských vzťahoch generálnych, prípadne hlavných dodávateľov s ich finálnymi dodávateľmi a finálnymi poddodávateľmi.

(5) Bilančnými orgánmi sú určené orgány stredného článku riadenia, ktorým sú podriadené organizácie vykonávajúce funkcie generálnych, prípadne hlavných dodávateľov.

§ 16
Bilancovanie dodávok a poddodávok stavebných prác

(1) Bilancovanie dodávok a poddodávok stavebných prác pre tuzemskú investičnú výstavbu a pre vývoz v hodnotovom vyjadrení sa uskutočňuje v rámci strednodobých plánov, prípadne aj na dlhšie obdobie.

(2) Bilancovanie dodávok a poddodávok stavebných prác sa spracúvajú v nomenklatúre a spôsobom ustanoveným v jednotných metodických pokynoch a na ne nadväzujúcich opatreniach dodávateľských ústredných orgánov.

§ 17
Zmeny hmotných bilancií

(1) Návrhy na zmeny hmotných bilancií sa môžu uplatniť po dodávateľskej aj odberateľskej línii, ak to vyžadujú naliehavé potreby národného hospodárstva alebo iné dôležité dôvody.

(2) Pri zmene hmotných bilancií obdobne platia postupy ustanovené na vykonávanie zmeny štátnych a hospodárskych plánov.[30]) Najmä sa musia tieto zmeny vopred riadne prerokovať na všetkých príslušných stupňoch riadenia a zabezpečiť a riešiť ich dôsledky.

§ 18
Sklzy

Dodávateľské organizácie majú povinnosť bezodkladne prerokovať s odberateľskými organizáciami prípady, v ktorých dôjde k ohrozeniu realizácie schválených hmotných bilancií a určených dodávkových fondov (sklzy). Pritom

a) prípady známe v čase prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov na obdobie ďalšieho vykonávacieho plánu (na budúci rok) sa musia prerokovať v súvislosti so spisovaním zápisníc na toto obdobie na príslušných stupňoch riadenia;

b) v ostatných prípadoch sa musí bezodkladne prerokovať iné vhodné riešenie v rámci určených dodávkových fondov pre príslušných držiteľov fondov, prípadne ich úprava uvoľnením bilančnej rezervy a pod.; aj v týchto prípadoch sa rokovania o sklzoch uzavierajú na stupňoch riadenia podľa povahy hmotných bilancií (štátne, ústredné, podnikové). Pokiaľ nie je ustanovené alebo dohodnuté niečo iné alebo pokiaľ bilančný orgán nerozhodne inak, sú organizácie povinné prednostne plniť sklzové dodávky.

Tretí oddiel
OSTATNÉ HMOTNÉ BILANCIE

§ 19

(1) Pri výrobkoch, ktoré nie sú predmetom hmotných bilancií podľa § 11 ods. 1, spracúvajú v rámci prípravy plánov dodávateľské organizácie hmotné bilancie spôsobom v rozsahu a štruktúre zodpovedajúcim povahe týchto výrobkov a dodávateľsko-odberateľských vzťahov, najmenej však v odborovej štruktúre ako doklad o uspokojení potrieb národného hospodárstva, najmä potrieb zabezpečenia úloh štátneho plánu.

(2) Nadriadené orgány si môžu predloženie hmotných bilancií podľa odseku 1 vyžiadať. Podľa príslušnosti si môžu tieto hmotné bilancie vyžiadať aj Štátna plánovacia komisia a plánovacie komisie republík.

(3) Ak pri výrobkoch, pri ktorých sa povinne prerokúvajú dodávateľsko-odberateľské vzťahy, dôjde k podstatným sklzom, platí § 18 obdobne.

TRETIA ČASŤ
GESCIA V OBEHU VÝROBKOV

Prvý oddiel
BILANČNÁ GESCIA

§ 20

(1) Bilančnou gesciou sa rozumie sústredenie vybraných činností
- pri príprave a realizácii štátnych a hospodárskych plánov spojených so spracovaním, vyhodnocovaním a schvaľovaním hmotných bilancií,
- pri spojovaní dodávateľov s odberateľmi navzájom v záujme optimálneho zabezpečovania potrieb národného hospodárstva zdrojmi z tuzemskej výroby, prípadne aj z dovozu,
- pri vykonávaní činností spojených s prieskumom, rozborom, overovaním a aktívnym ovplyvňovaním potrieb národného hospodárstva a pod.,
- pri vykonávaní kontroly realizácie hmotných bilancií.

(2) Bilančná gescia sa uplatňuje v prípadoch potreby účelného sústredenia vybraných činností za výrobné odbory alebo ich časti, zabezpečovaných v niekoľkých výrobných hospodárskych jednotkách, prípadne ústredných orgánoch, a to pri vybraných výrobkoch, ktoré sú predmetom

a) štátnych bilancií (ďalej len „štátna bilančná gescia“),

b) ústredných bilancií (ďalej len „ústredná bilančná gescia“),

c) podnikových bilancií (ďalej len „podnikové bilančné gescie“).

(3) Bilančná gescia pre určitý výrobok sa v hospodárstve riadenom orgánmi federácie zriaďuje na jednom mieste s pôsobnosťou pre celú Československú socialistickú republiku; v hospodárstve riadenom orgánmi republiky sa zriaďuje buď s pôsobnosťou pre celú Československú socialistickú republiku, alebo s pôsobnosťou pre produkciu a pre územie republiky.

(4) Zriadením bilančnej gescie nie sú dotknuté platné vzťahy organizačnej nadriadenosti a podriadenosti. Úlohy plánu sa ukladajú po organizačnej línii.

(5) Bilančným gestorom pri výrobkoch, ktoré sú predmetom štátnych bilancií, je ústredný orgán alebo orgán stredného článku riadenia. Pri výrobkoch, ktoré sú predmetom ústredných alebo podnikových bilancií, je bilančným gestorom spravidla orgán stredného článku riadenia. Bilančným gestorom môže byť aj organizácia alebo spoločný orgán organizácií zúčastnených na gescii.

(6) Návrhy na zriadenie štátnych a ústredných bilančných gescií a na určenie bilančných gestorov predkladajú príslušné dodávateľské ústredné orgány spolu s návrhmi svojich vykonávacích plánov.

(7) Bilančných gestorov určuje

a) pri štátnych bilančných gesciách vláda Československej socialistickej republiky,

b) pri ústredných bilančných gesciách vláda Československej socialistickej republiky, ak ide o hospodárstvo riadené orgánmi federácie alebo hospodárstvo riadené orgánmi republík, pokiaľ je produkcia určená aj pre hospodárstvo riadené orgánmi federácie. V ostatnom hospodárstve riadenom orgánmi republík určuje bilančných gestorov vláda republiky, prípadne, ak ide o produkciu určenú aj pre hospodárstvo riadené orgánmi druhej republiky, po dohode s vládou druhej republiky,

c) pri podnikových bilančných gesciách nadriadený ústredný orgán po dohode s ďalšími na gescii zúčastnenými dodávateľskými ústrednými orgánmi a so súhlasom Štátnej plánovacej komisie, prípadne príslušnej plánovacej komisie republiky a po prerokovaní s hlavnými odberateľskými ústrednými orgánmi.

§ 21

(1) Hlavnou úlohou bilančného gestora je najmä
- prerokúvanie, rozbor a hodnotenie potrieb národného hospodárstva a možností ich zabezpečenia potrebnými zdrojmi,
- organizovanie a prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov na príslušnej úrovni, príprava, spracovanie a prerokúvanie návrhov príslušných hmotných bilancií, včítane predchádzania protismerným dovozom a vytvárania potrebných bilančných rezerv,
- spájanie dodávateľov a odberateľov navzájom z hľadiska konkrétnej sortimentovej skladby dodávok v rámci hmotných bilancií a ich rozpisu, schválených príslušnými orgánmi pri dodržaní zásad hospodárnosti prepravy (§ 44) a vykonávaní kontroly ich realizácie.

(2) Bilanční gestori a ostatné na gescii zúčastnené dodávateľské organizácie, prípadne orgány, ako aj odberateľské organizácie , prípadne orgány sú povinné vo vzájomnej spolupráci sústavne zabezpečovať určené úlohy, a to predovšetkým zvyšovaním efektívnosti využívania danej zdrojovej základne včítane zásob.

(3) Formy a spôsob vykonávania bilančnej gescie a vzájomné vzťahy medzi gestorom a dodávateľskými orgánmi a organizáciami zúčastnenými na gescii musia zodpovedať špecifickým podmienkam jednotlivých prípadov. Vymedzujú sa diferencovane buď pri zriadení gescie, alebo dohodou ústredných orgánov (pri bilančných gesciách na úrovni ústredných orgánov) alebo zmluvou podľa § 360a Hospodárskeho zákonníka. Uzavretie zmluvy môžu príslušné orgány podľa potreby nariadiť. Pritom môžu postupovať aj tak, že základné otázky budú riešiť dohodou medzi sebou a podrobnosti uložia riešiť zúčastneným stranám zmluvou.

(4) Dohodou ústredných orgánov pri bilančných gesciách na úrovni ústredných orgánov alebo v ostatných prípadoch zmluvou v zmysle odseku 3 sa vymedzí predovšetkým rozsah a spôsob spolupráce bilančného gestora s dodávateľskými orgánmi a organizáciami na gescii zúčastnenými najmä

- pri uskutočňovaní prieskumu, pri rozbore, overovaní a aktívnom ovplyvňovaní potrieb národného hospodárstva,
- pri organizovaní a prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov v plánovacom procese,
- pri zabezpečovaní uspokojovania potrieb národného hospodárstva zdrojmi z tuzemskej výroby, prípadne z dovozu, a to tak opatreniami na strane dodávateľov a odberateľov, ako aj opatreniami príslušných nadriadených orgánov, včítane s tým spojených otázok medzinárodnej deľby práce,
- pri spracúvaní a prerokúvaní návrhov hmotných bilancií, prípadne ich zmien a po ich schválení pri spájaní dodávateľov s odberateľmi navzájom a rozpise dodávkových fondov, včítane riešenia s tým spojených otázok rozhodovania o využití prostriedkov na dovoz,
- pri usmerňovaní dochádzania a umiestňovaní zákaziek (objednávok), pri sledovaní a kontrole ich realizácie, - pri riešení rozporov medzi gestorom a na gescii zúčastnenými dodávateľskými organizáciami,
- pri vykonávaní kontroly realizácie bilancií a ich rozpisov a pri hodnotení dosiahnutej úrovne zabezpečenia potrieb národného hospodárstva výrobkami patriacimi do bilančnej gescie a pri navrhovaní opatrení (na dodávateľskej i odberateľskej strane) na zvyšovanie tejto úrovne, včítane opatrení týkajúcich sa zdokonaľovania dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

(5) Dohodou alebo zmluvou vymedzený rozsah a spôsob spolupráce musí byť v súlade s bilančným systémom (včítane špecifík jednotlivých prípadov a vzťahov k organizáciám, ktorých nadriadené orgány nie sú držiteľmi fondov), ktorý zabezpečuje bilančná gescia (štátne, ústredné alebo podnikové bilancie).

(6) Bilančný gestor je povinný vyžadovať aktívnu spoluprácu rozhodujúcich odberateľov, najmä pri overovaní národohospodárskej efektívnosti, rozsahu, sortimentovej skladby, kvality a času nimi požadovaných dodávok, ako aj odberateľských zásob; títo odberatelia sú povinní túto spoluprácu poskytovať. Táto povinnosť spolupráce sa netýka odberateľov, ktorých ústredné orgány sú v jednotných metodických pokynoch osobitne označené.

(7) Ak bilančným gestorom je ústredný orgán alebo orgán stredného článku riadenia, môže v odôvodnených prípadoch poveriť niektorými činnosťami spojenými s výkonom svojej funkcie podriadenú organizáciu, ktorá potom koná v mene bilančného gestora.

§ 22

(1) Bilančný gestor pri všetkých svojich opatreniach je povinný rešpektovať rozpis úloh pre prípravu návrhov plánov a pre rozpis štátneho plánu, vychádzať z prerokovaných dodávateľsko-odberateľských vzťahov, z uzavretých hospodárskych zmlúv a z medzištátnych záväzkov.

(2) Spojenie dodávateľov s odberateľmi navzájom uskutočnené bilančným gestorom platí, ak orgány, ktorým patrí rozhodovať rozpory podľa § 7 ods. 2 a 3, nerozhodnú inak.

(3) Rozpory o spojení dodávateľov s odberateľmi navzájom sa riešia za účasti bilančného gestora na príslušných stupňoch riadenia spôsobom (§ 7 ods. 2 až 4) a v lehotách určených na prerokúvanie príslušných dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Druhý oddiel
DOVOZNÁ ODBYTOVÁ GESCIA

§ 23

(1) Dovoznou odbytovou gesciou sa rozumie sústredené uskutočňovanie odbytu výrobkov z dovozu, spravidla hromadne alebo sériovo vyrábaných a určených širšiemu okruhu odberateľov, jedinou tuzemskou organizáciou (dovozným gestorom). Na hospodárskych úsekoch riadených v pôsobnosti orgánov republík sa môžu dovozné odbytové gescie zriadiť samostatne pre územie každej republiky.

(2) Dovozná odbytová gescia sa spravidla vzťahuje na všetky dovážané výrobky určeného druhu. Ak je to účelné, môže sa vzťahovať iba na výrobky dovážané z niektorých štátov, najmä pri dovozoch uskutočňovaných v rámci medzinárodnej špecializácie a kooperácie; jej predmet sa môže vymedziť aj s ohľadom na iné dôležité hľadiská. Cieľom zriadenia dovoznej odbytovej gescie je aktívne vplývať na účelnejšie vynakladanie devízových prostriedkov a na ich úsporu a zabezpečiť racionalizáciu odbytových ciest.

(3) Dovozný gestor nakupuje všetky dovážané výrobky určeného druhu a z určených štátov od príslušných organizácií zahraničného obchodu a dodáva ich tuzemským odberateľským organizáciám. Ak sa dovozná odbytová gescia vzťahuje na dovozy z nesocialistických štátov, prevádzajú devízové krytie na dovozného gestora jednotliví odberatelia, ak sa plánovaný dovozný limit neurčí dovoznému gestorovi priamo.

(4) Všetky požiadavky na dovoz výrobkov, pre ktoré je zriadená dovozná odbytová gescia (bez ohľadu na to, či sa týka len dovozu zo socialistických štátov alebo z nesocialistických štátov), sa uplatňujú u organizácií zahraničného obchodu výhradne prostredníctvom dovozného gestora. K dovozom z nesocialistických štátov pri výrobkoch, pre ktoré je zriadená iba dovozná odbytová gescia zo socialistických štátov, sa gestor vyjadruje, a to najmä z hľadiska ich možnej zameniteľnosti.

(5) O zriaďovaní a zrušovaní dovozných odbytových gescií, o ich predmete a rozsahu rozhodujú a dovozných gestorov určujú ústredné orgány im nadriadené, a to po prerokovaní s Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu a hlavnými odberateľskými ústrednými orgánmi a so súhlasom Štátnej plánovacej komisie a plánovacích komisií republík. Podnet k zriadeniu i zrušeniu dovoznej odbytovej gescie môžu dať všetky zainteresované ústredné orgány, prípadne Štátna banka československá.

(6) Zriadenie a zrušenie dovozných odbytových gescií oznámia ústredné orgány nadriadené dovoznému gestorovi Štátnej plánovacej komisii, plánovacím komisiám a ďalším zainteresovaným ústredným orgánom.

ŠTVRTÁ ČASŤ
DODÁVKY PRE INVESTIČNÚ VÝSTAVBU

§ 24

(1) Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov v investičnej výstavbe sa zameriava predovšetkým na ich sústavné a postupné vyjasňovanie, najmä v súlade s postupom plánovacích prác a v nadväznosti na postup na dokumentácii stavieb. Na účely prípravy vykonávacích plánov sa výsledky prerokovania spresňujú na základe úloh pre prípravu návrhov plánov.

(2) Výsledky prerokovania dodávateľsko-odberateľských vzťahov musia zabezpečovať prípravu, začatie a postup výstavby v zhode so záväznými úlohami, termínmi a limitmi štátneho plánu a úlohami pre jeho prípravu.

(3) Táto časť upravuje postupy pri vyjasňovaní budúcej spolupráce v etape prípravy stavieb (§ 25 ods. 2, 4 až 6) a jednak upravuje povinné prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov[31])

a) medzi investorom a dodávateľmi prichádzajúcimi do úvahy ako dodávatelia prípravnej a projektovej dokumentácie a ako dodávatelia hmotných dodávok pre stavbu a dodávateľmi hmotných dodávok pre stavbu,

b) medzi organizáciou prichádzajúcou do úvahy ako generálny projektant a všetkými organizáciami prichádzajúcimi do úvahy ako dodávatelia častí projektovej dokumentácie,

c) medzi vyššími dodávateľmi navzájom a ich rozhodujúcimi dodávateľmi. O výsledkoch prerokovania spíšu organizácie zápisnicu (§ 7 ods. 1), v ktorej uvedú aj identifikačný znak podľa číselníka jednotných metodických pokynov o organizačnom členení na predkladanie návrhu plánu investičnej výstavby.

(4) Pri stavbách, pre ktoré je ustanovená osobitná forma riadenia,[32]) sa za prerokovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov považujú závery urobené podľa osobitných predpisov[33]) na jednotlivé časové obdobia.

(5) Ustanoveniami tejto časti nie sú dotknuté postupy určené pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15. Pri dodávkach z dovozu sú organizácie povinné dbať aj na postupy podľa piatej časti.

§ 25
Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov pri príprave stavieb

(1) Za obdobie prípravy stavby sa považuje obdobie od vydania investičného zámeru do záveru prác na úvodnom projekte.

(2) V prípade, že investor nebude sám spracúvať prípravnú dokumentáciu, prerokuje možnosti a spôsob jej spracovania s budúcim spracovateľom.

(3) S organizáciou, ktorá prichádza do úvahy ako generálny projektant, prerokuje investor možnosti, spôsob zabezpečenia projektovej dokumentácie v príslušnom časovom rozvrhnutí a požiadavky generálneho projektanta na rozsah spolupráce dodávateľov prichádzajúcich do úvahy. Pri záväzných úlohách štátneho plánu a pri centralizovaných stavbách tak urobí v súlade s úlohami pre prípravu návrhov plánov a s rozpisom úloh plánu projektových prác.

(4) Ak sa na stavbe majú použiť výsledky riešení úloh plánu rozvoja vedy a techniky, prerokuje investor využitie riešení s budúcimi riešiteľmi.

(5) V priebehu prác na projektovej úlohe investor prerokuje a spresní požiadavky na vývoj a požiadavky na dodávky z dovozu a na dovoz licencií, pokiaľ tak neurobil už prv.

(6) Pri stavbách pripravovaných na začatie, ktoré sú v čase prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov (§ 7 ods. 1) v štádiu pred začiatkom prác na projektovej úlohe, sa prerokovanie zameriava na vyhľadávanie dodávateľov prichádzajúcich do úvahy, na prerokovanie rozsahu ich spolupráce na vypracovaní projektovej úlohy a úvodného projektu a na možnosti a spôsob dodávateľského zabezpečenia stavby. Pri strojárskych vyšších dodávkach sa pritom vychádza z ich zoznamov vydaných opatreniami príslušných dodávateľských ústredných orgánov. Ak sa nepodarí dodávateľov prichádzajúcich do úvahy vyhľadať a ak ide

a) o stavby menovite uvedené v štátnom pláne pre prípravu na začatie alebo na začatie alebo v úlohách pre prípravu návrhu štátneho plánu,

b) o stavby komplexnej bytovej výstavby v krajoch ustanovených vládou Československej socialistickej republiky kryté rozpisom limitu dodávok stavebných prác od dodávateľských stavebných organizácií, ustanoveného vládou Československej socialistickej republiky,[34]) je ústredný orgán investora oprávnený žiadať o jeho určenie a ústredný orgán dodávateľa je povinný bez zbytočného odkladu dodávateľa určiť.

(7) Pri stavbách ustanovených ako záväzná úloha štátneho plánu pre prípravu na začatie alebo na začatie alebo v úlohách pre prípravu návrhu štátneho plánu, ktoré sú v čase prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov (§ 7 ods. 1) v závere prác na projektovej úlohe alebo v etape začatia prác na úvodnom projekte, sa prerokúvanie zameria predovšetkým na zabezpečenie termínov ustanovených vládou Československej socialistickej republiky a na rozsah dodávateľského zabezpečenia stavby. Pri ostatných stavbách uvedených menovite v štátnom pláne sa postupuje obdobne; dohody však sú bez časovej záväznosti. Dohodnuté dodávateľské zabezpečenie stavby sú príslušné organizácie a orgány hospodárskeho riadenia povinné zahrnúť, prípadne uplatniť v hmotných bilanciách, prípadne v ich návrhu.

(8) Dohodnuté dodávateľské zabezpečenie stavby sa spresňuje pri ďalších rokovaniach a v závere prác na úvodnom projekte (§ 26) a po rozpise vykonávacieho plánu (§ 27).

(9) Ak investor zistí, že dodatočne nastali okolnosti, ktoré mu znemožnia dodržať dohody uzavreté podľa odsekov 6 a 7, je povinný o tom dodávateľa bez meškania informovať a navrhnúť mu prerokovanie zmeny.

(10) Ak dodávatelia zistia, že dodatočne nastali skutočnosti, ktoré by im znemožnili dodržať dohody uzavreté podľa odsekov 6 a 7, sú povinní o tom bez zbytočného odkladu upovedomiť investora a navrhnúť mu prerokovanie zmeny.

(11) Pre prerokovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov medzi vyššími dodávateľmi navzájom a medzi vyššími dodávateľmi a ich rozhodujúcimi poddodávateľmi platia obdobne ustanovenia odsekov 6 až 10.

§ 26
Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov pri začínaných stavbách

Odberatelia prerokujú v závere prác na úvodnom projekte[35]) so svojimi dodávateľmi objemy hmotných dodávok, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie realizácie stavby na celé obdobie výstavby v časovom rozvrhnutí na jednotlivé roky výstavby, a to v prípadoch, že začatie stavby je v súlade s rozpisom úloh štátneho plánu. Ústredné orgány sú však v týchto prípadoch povinné rozhodovať rozpory (§ 7 ods. 3 a 4) len pri stavbách uvedených v § 25 ods. 6.

§ 27
Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov pri rozostavaných stavbách

(1) Objemy hmotných dodávok prerokované v časovom rozvrhnutí na jednotlivé roky výstavby podľa § 26 sa každoročne spresňujú na základe úloh pre prípravu návrhov plánov, rozpisu úloh vykonávacieho štátneho a hospodárskeho plánu a podľa prerokovaných režimov stavieb.

(2) Objemy hmotných dodávok podľa odseku 1 sa musia spresňovať v súlade s postupom prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

(3) Pri stavbách, pre ktoré je ustanovená osobitná forma riadenia,[32]) sú organizácie povinné zabezpečovať práce a dodávky podľa sieťového grafu úvodného projektu alebo režimu a zabezpečovať termínové ukazovatele plánu.

(4) Ústredné orgány sú povinné rozhodovať rozpory (§ 7 ods. 3 a 4) len pri stavbách uvedených § 25 ods. 6.

§ 28

(1) Pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov sú organizácie povinné dbať na to, aby dodávky a práce pre stavby boli zabezpečené v tomto základnom poradí:

a) záväzné úlohy štátneho plánu,

b) ostatné stavby
- rozostavané,
- začínané.

(2) Ak medzi organizáciami nedôjde k dohode o objeme dodávok, musí sa rozpor v zápisnici podrobne objasniť,[36]) a to so stanoviskami odberateľa i dodávateľa a s návrhmi na jeho riešenie. Zápisnice predkladané nadriadeným orgánom vždy po dodávateľskej i odberateľskej línii musia obsahovať potrebný súhrn v ukazovateľoch príslušných formulárov jednotných metodických pokynov.

(3) V zápisniciach o rokovaní na úrovni ústredných orgánov musia byť potvrdené ročné objemy dodávok a prác pre stavby ustanovené ako záväzné úlohy vykonávacieho štátneho plánu, a to v nadväznosti na výsledky sieťovej analýzy v režimoch stavieb, prípadne v projektovej dokumentácii začínaných stavieb.

PIATA ČASŤ
DODÁVKY PRE VÝVOZ A Z DOVOZU

§ 29

(1) Rokovania o dodávateľsko-odberateľských vzťahoch sa zameriavajú predovšetkým na vyjasnenie základných proporcií dodávateľsko-odberateľských vzťahov, na prípravu a na zabezpečenie záväzkov, včítane záväzkov týkajúcich sa špecializácie a kooperácie, z dlhodobých obchodných dohôd a iných medzištátnych dohôd, ako aj ostatných hospodárskych záväzkov voči zahraničiu a na hlbšiu konkretizáciu pri plnení vývozných a dovozných úloh plánu. Na úseku vývozu sa prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov zameriava aj na ďalšie dôležité otázky dodávateľsko-odberateľských vzťahov, ako vyjasnenie požiadaviek na vyššiu technickú úroveň výrobkov, ich kvalitu, nové druhy tovarov a obmeny sortimentov, zlepšenie adjustácie, úroveň balenia, ako aj na prípadné ďalšie špecifiká, pokiaľ to bude organizácia zahraničného obchodu požadovať.

(2) Zápisnice o výsledkoch prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov na úseku vývozu a dovozu spisujú organizácie zahraničného obchodu a ďalšie organizácie oprávnené na zahraničnoobchodnú činnosť (ďalej len „organizácie zahraničného obchodu“)[37]) spravidla s dodávateľskými a odberateľskými orgánmi stredného článku riadenia, prípadne s bilančným gestorom.

(3) Organizácie zahraničného obchodu majú v procese prerokúvania dodávateľsko-odberateľských vzťahov postavenie orgánu stredného článku riadenia.

(4) Na zabezpečenie záväzkov prijatých pri rokovaniach o medzinárodných hospodárskych vzťahoch orgánmi na to splnomocnenými sa musia vydať plánovacie akty, pokiaľ sa toto zabezpečenie už neuskutočnilo uzavretím hospodárskych zmlúv.

(5) Ustanoveniami tejto časti nie sú dotknuté postupy určené pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15. Pri dodávkach pre investičnú výstavbu sú organizácie povinné dbať aj na postupy podľa štvrtej časti.

§ 30
Vývoz výrobkov

(1) Za účelom sortimentového vyjasňovania dodávok výrobkov pre vývoz, ktoré ustanovujú úlohy pre prípravu návrhov plánov a štátne plány rozvoja národného hospodárstva v súhrnnom hodnotovom vyjadrení, uzavierajú organizácie zmluvy o príprave dodávok.

(2) V zmluvách o príprave dodávok uzavieraných za účelom zabezpečovania vývozných úloh štátneho plánu dojednávajú organizácie sortimentovú skladbu predpokladaných budúcich dodávok, najmä na základe výsledkov prieskumu zahraničných trhov cieľavedome zameraných na dosahovanie efektívnosti pri vývoze.

(3) Ak organizácie neuzavrú zmluvu o príprave dodávok pre vývoz na celý objem úloh pre prípravu návrhov plánov alebo štátneho plánu zhodne na ne rozpísaných v súhrnnom hodnotovom vyjadrení alebo ak neuzavrú zmluvy o príprave dodávok vôbec a ak dôjde k rozporom o vecnej náplni rozpisu, riešia tieto rozpory nadriadené orgány. Ak nedôjde k dohode týchto orgánov, je rozpis vykonávacieho štátneho plánu v súhrnnom hodnotovom vyjadrení nepokrytý zmluvami o príprave dodávok plánovacím aktom, na základe ktorého sa budú dodávky uskutočňovať v rovnakom pomere tovarovej štruktúry a v časovom členení ako dosiaľ.

(4) Plánovací akt vznikne aj v tom prípade, keď nadriadené orgány rozpíšu úlohu vykonávacieho štátneho plánu v súhrnnom hodnotovom vyjadrení celkom alebo čiastočne zhodne po dodávateľskej i odberateľskej línii na svoje podriadené organizácie v hrubšom sortimentovom členení, ako ustanovuje § 47 ods. 2, a ak taký rozpis zhodne označia ako plánovací akt.

§ 31
Dovoz výrobkov

(1) Za účelom sortimentového vyjasňovania dodávok výrobkov z dovozu, ktoré ustanovujú úlohy pre prípravu návrhov plánov, uzavierajú organizácie zmluvy o príprave dodávok.

(2) Uzavreté zmluvy podľa odseku 1 sú podkladom pre uvoľňovanie devízového krytia.

(3) Pokiaľ v čase, keď sú organizácie povinné prerokovať dodávateľsko-odberateľské vzťahy, sú návrhy na dovoz už potvrdené, nahrádzajú potvrdené návrhy na dovoz zápisnicu o prerokovaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov podľa tejto vyhlášky.

(4) Pri dodávkach z dovozu do trhových fondov sa odberateľské orgány stredného článku riadenia obchodu a organizácie zahraničného obchodu dohodnú (§ 29 ods. 2) na sortimentovej náplni predpokladaných objemov dovozov a ročných zápisníc o výmene tovaru. Pokiaľ si to vyžiada odchylné znenie dlhodobých dohôd alebo ročných zápisníc o výmene tovaru alebo úloh štátneho plánu dovozu, upravia organizácie pri uzavieraní zmlúv o dodávke príslušným spôsobom dojednané objemy dodávok. Toto ustanovenie sa nepoužije v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje § 33.

§ 32
Vývoz investičných celkov

(1) Organizácie prerokúvajú dodávateľsko-odberateľské vzťahy na úseku vývozu investičných celkov za účelom konkretizovať a naplniť vývozné úlohy schválených dlhodobých koncepcií, strednodobých a vykonávacích plánov jednak v termínoch určených pre prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov a jednak bez meškania po tom, čo dostanú dopyt zo zahraničia a pod. na vývozný investičný celok s cieľom zabezpečiť včasné predloženie vyhovujúcej ponuky zahraničnému zákazníkovi.

(2) Prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov na úseku vývozu investičných celkov sa zameriava na ich sústavné a postupné vyjasňovanie v súlade so stupňom informácií získaných pri rokovaniach so zahraničným zákazníkom a s postupom projektovej prípravy v tuzemsku; tomu sa prispôsobuje aj obsah zápisníc. Z tohto hľadiska sa prerokúvanie vývozného odberateľa a hlavného dodávateľa, ako aj hlavného dodávateľa s jeho dodávateľmi a medzi ďalšími dodávateľmi a odberateľmi na nižších dodávateľských stupňoch zameria:

a) v štádiu začiatočných rokovaní so zahraničným zákazníkom na vzájomné vyjasnenie podmienok a predpokladov spolupráce dodávateľov a na poskytovanie informácií o vývoji rokovania so zahraničným zákazníkom,

b) v štádiu projektovej prípravy na vymedzenie predpokladaného rozsahu budúcich dodávok a na zabezpečovanie spolupráce dodávateľov pri spracúvaní projektu,

c) v štádiu záverečných rokovaní so zahraničným zákazníkom na zabezpečenie hmotných dodávok (hlavného dodávateľa, finálnych dodávateľov a finálnych poddodávateľov a rozhodujúcich ďalších poddodávok) a na vytvorenie predpokladov urýchleného uzavretia zmlúv,

d) v štádiu rozpracovanosti zákazky na overovanie postupu zabezpečovania dodávok a na prípadné úpravy vzťahov, ktoré z toho vyplývajú.

(3) Na prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov s vývozným odberateľom sa na žiadosť hlavného dodávateľa zúčastnia súčasne s ním a na jeho strane aj jeho finálni dodávatelia a prípadne ďalší dodávatelia.

(4) Určení hlavní dodávatelia sú povinní viesť s organizáciou zahraničného obchodu rokovanie o dodávateľsko-odberateľských vzťahoch v rozsahu celého dopytu zo zahraničia bez ohľadu na to, či sa zamýšľané plnenia budú zabezpečovať z tuzemska či zo zahraničia. V nadväznosti na to je hlavný dodávateľ povinný predložiť vývoznému odberateľovi ponuku na dodávku vývozného investičného celku v celom rozsahu jeho záväzného dopytu. To obdobne platí aj pre vzťahy organizácií, na dodávky ktorých sa vzťahuje § 332 Hospodárskeho zákonníka.

(5) Pokiaľ po prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov na základe dopytu zo zahraničia nedôjde k dohode ani na úrovni orgánov stredného článku riadenia, sú tieto orgány povinné bez meškania predložiť rozpor svojim nadriadeným ústredným orgánom. Nadriadené ústredné orgány sú povinné rozpor vyriešiť v lehote umožňujúcej včasné predloženie ponuky zahraničnému zákazníkovi. Pokiaľ to treba, nadriadené ústredné orgány uložia predložiť záväznú ponuku.

(6) Ak Federálne ministerstvo zahraničného obchodu požiada o prerokovanie dopytu došlého zo zahraničia, sú príslušné dodávateľské ústredné orgány povinné bez meškania prerokovať možnosť takú zákazku prevziať. Pokiaľ sa pri tomto rokovaní dohodnú na vypracovaní ponuky pre zahraničného zákazníka, uložia za týmto účelom úlohy svojim podriadeným organizáciám.

(7) Organizácia, ktorá pri prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov potvrdí zabezpečenie dodávok, nesmie na žiadosť odberateľa odmietnuť uzavretie zmluvy na dodávku, pokiaľ je v rámci dohodnutého rozsahu.

(8) Dodávateľské ústredné orgány sú povinné prednostne zabezpečovať poddodávky pre vývozné investičné celky, a pokiaľ sa organizácie nedohodnú na uzavretí zmlúv, zásadne povinné uložiť uzavretie týchto zmlúv v takých lehotách, aby sa zabezpečilo plnenie záväzkov zo zmluvy o dodávke vývozného investičného celku.

§ 33

(1) Na úseku vývozu do štátov a dovozu zo štátov, ktoré určí Federálne ministerstvo zahraničného obchodu po dohode so Štátnou plánovacou komisiou, zmluvy o príprave dodávok uzavierajú za účelom prípravy a preberania záväzkov pri rokovaniach o medzinárodných hospodárskych vzťahov orgány na to splnomocnené. Organizácie uzavierajú tieto zmluvy v lehotách, ktoré ustanoví Federálne ministerstvo zahraničného obchodu po dohode so Štátnou plánovacou komisiou.

(2) Pre predkladanie zmlúv uzavretých podľa odseku 1 obdobne platí § 34. Organizácie, ktoré dodávajú výrobky pre vývoz alebo odoberajú výrobky z dovozu, sú povinné spolu s predloženými zmluvami podľa odseku 1 predložiť svojim nadriadeným orgánom stredného článku riadenia aj prípadné rozpory, ktoré sa nepodarilo odstrániť pri uzavieraní zmlúv podľa odseku 1.

(3) Spolu s údajmi podľa odseku 2 sú organizácie zahraničného obchodu a dodávateľské orgány stredného článku riadenia povinné predložiť svojim nadriadeným ústredným orgánom prípadné rozpory, ktoré sa nepodarilo odstrániť na úrovni orgánov stredného článku riadenia.

(4) Pokiaľ v čase, keď sú organizácie povinné prerokovať dodávateľsko-odberateľské vzťahy, sú už uzavreté zmluvy podľa odseku 1, nahrádzajú tieto zmluvy zápisnicu o prerokovaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov podľa tejto vyhlášky.

(5) Zmluvy uzavreté podľa odseku 1 sú organizácie povinné upravovať tak, aby v rozsahu úprav štátneho plánu urobených po vyhodnotení záväzkov prijatých pri rokovaniach o medzinárodných hospodárskych vzťahoch orgánmi na to splnomocnenými boli s týmito záväzkami v súlade.

(6) Štátna plánovacia komisia môže v prípade naliehavej potreby ustanoviť odchylný postup od ustanovení odsekov 2 až 4.

§ 34
Predkladanie zápisníc

Organizácie zahraničného obchodu odovzdajú zápisnice spísané podľa § 29 ods. 2, prípadne zmluvy podľa § 33 spolu so správou o zabezpečení vývozných úloh Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu; dodávateľské a odberateľské orgány stredného článku riadenia odovzdajú tieto zápisnice so správou nadriadeným ústredným orgánom. V správach sa musí podrobnejšie osvetliť predovšetkým zabezpečenie záväzkov z dlhodobých obchodných dohôd, včítane záväzkov týkajúcich sa špecializácie a kooperácie, a ostatných hospodárskych záväzkov voči zahraničiu.

ŠIESTA ČASŤ
DODÁVKY PRE TRHOVÉ FONDY

§ 35

(1) V období prípravy štátnych plánov prerokujú dodávateľské a odberateľské ústredné orgány základné proporcie dodávok pre trhové fondy. Súčasne sa môžu dohodnúť na okruhu ďalších ukazovateľov (sortimentových položiek, prípadne ich skupín), ktoré určia zhodne po dodávateľskej i odberateľskej línii ako úlohy, prípadne orientačné ukazovatele svojich hospodárskych plánov.

(2) Na základe úloh pre prípravu návrhov plánov prerokujú odberateľské organizácie s dodávateľskými organizáciami tak celkové objemy dodávok, ako aj ich sortimentové skladby, a to v hĺbke a štruktúre zodpovedajúcej

a) pripravovaným úlohám a orientačným ukazovateľom štátneho plánu,

b) pripravovaným úlohám a orientačným ukazovateľom hospodárskych plánov dohodnutým nadriadenými ústrednými orgánmi,

c) jednotnej klasifikácii priemyselných odborov a výrobkov alebo jednotnej klasifikácii výrobkov v poľnohospodárstve a v lesníctve. Súčasne sa prerokujú aj ďalšie dôležité otázky dodávateľsko-odberateľských vzťahov, ako vyjasnenie požiadaviek a ponúk nových druhov tovarov a obmenu sortimentu (napr. doplnenie a obmena kolekcií), zvyšovanie kvality, zlepšenie adjustácie, spotrebiteľského balenia.

(3) Ustanoveniami tejto časti nie sú dotknuté postupy ustanovené pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15.

(4) Príslušné ministerstvo obchodu po dohode s hlavnými dodávateľskými ústrednými orgánmi ustanoví, ktoré dodávky sú rozhodujúce pre povinné prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

§ 36

(1) Zápisnice o výsledkoch prerokovania dodávateľsko-odberateľských vzťahov[38]) (§ 35 ods. 4) musia obsahovať závery v hĺbke a štruktúre § 35 ods. 2. Zápisnice musia nadväzovať na príslušné formuláre jednotných metodických pokynov.

(2) Dodávateľské aj odberateľské orgány stredného článku riadenia a obdobne aj organizácie riadené priamo ústrednými orgánmi spíšu súhrnné zápisnice obsahujúce celkový prehľad výsledkov rokovaní im podriadených organizácií aj vlastných rokovaní a prevedú ich do príslušných formulárov podľa jednotných metodických pokynov, prípadne rezortných dodatkov k nim. Tieto formuláre, doložené zápisnicami v prípadoch rozporov, predložia svojim nadriadeným ústredným orgánom, a to so správou obsahujúcou príslušný komentár, pritom uvedú prehľad rozporov, ktoré treba rozhodnúť, spolu s návrhom na riešenie.

(3) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy sa prerokúvajú na všetkých stupňoch riadenia dôsledne v odberateľskom členení podľa republík z hľadiska určenia dodávok.

SIEDMA ČASŤ
DODÁVKY PRE VYBRANÉ ODBORY SLUŽIEB A ČINNOSTI V MIESTNOM HOSPODÁRSTVE A VO VÝROBNÝCH DRUŽSTVÁCH

§ 37

(1) Na základe úloh pre prípravu návrhov plánov prerokujú odberateľské organizácie s dodávateľskými organizáciami tak celkové objemy dodávok, ako aj sortimentovú skladbu rozhodujúcich dodávok náhradných dielcov a ďalších rozhodujúcich dodávok pre zabezpečovanie vybraných odborov služieb, opravárenských prác a zákazkovej výroby, najmä pre obyvateľstvo.

(2) Ustanovením tejto časti nie sú dotknuté postupy ustanovené pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15.

(3) Príslušné ministerstvo vnútra po prerokovaní s krajskými národnými výbormi, Národným výborom hlavného mesta Prahy a Národným výborom hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy a príslušný zväz výrobných družstiev po dohode s hlavnými dodávateľskými

ústrednými orgánmi určia, ktoré dodávky sú rozhodujúce pre povinné prerokovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

ÔSMA ČASŤ
DODÁVKY PRE ROZVOJ VEDY A TECHNIKY

§ 38

Dodávateľsko-odberateľské vzťahy sú povinné medzi sebou prerokúvať všetky organizácie alebo orgány, ktoré sa podieľajú na riešení štátnych, rezortných a odborových úloh rozvoja vedy a techniky (riešitelia) a organizácie alebo orgány, ktoré výsledky riešenia uskutočňujú (realizátori); organizácie alebo orgány, ktoré majú rozhodujúci podiel na zabezpečení spoločenského využitia realizovaných výsledkov (rozhodujúci užívatelia), sú povinné rokovať s realizátormi o otázkach podľa § 40.

§ 39

(1) Riešiteľ a realizátor sú povinní prerokúvať dodávateľsko-odberateľské vzťahy na zabezpečenie navrhovaných úloh plánu technického rozvoja (štátneho, rezortného a odborového) na podklade úloh pre prípravu strednodobých plánov.

(2) Na základe úloh pre prípravu vykonávacích plánov sú riešitelia a realizátori povinní spresniť dodávateľsko-odberateľské vzťahy prerokované podľa odseku 1, prípadne prerokovať úlohy neobsiahnuté v strednodobom pláne, ale navrhované na zaradenie až do príslušného vykonávacieho plánu.

(3) Zápisnice o prerokúvaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov musia obsahovať podrobnosti nevyhnutné na vypracovanie návrhu plánu rozvoja vedy a techniky. Zápisnice týkajúce sa navrhovaných úloh štátneho plánu technického rozvoja predkladajú príslušné organizácie alebo orgány koordinačným ústredným orgánom ako prílohy návrhov na zaradenie úlohy do štátneho plánu.

(4) Riešiteľ môže prerokovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov podmieniť tým, že realizátor prerokuje dodávateľsko-odberateľské vzťahy s rozhodujúcimi užívateľmi podľa § 40.

(5) Postup uvedený na prerokúvanie úloh v odsekoch 1 a 2 platí aj pre prerokúvanie poddodávok (čiastkové úlohy, etapy, prípadne časti riešenia úloh) pre tieto úlohy.

§ 40

Za účelom zavedenia výsledkov výskumu a vývoja do spoločenskej praxe sú organizácie prichádzajúce do úvahy ako rozhodujúci užívatelia povinné prerokovať dodávateľsko-odberateľské vzťahy, pokiaľ o prerokovanie žiada realizátor, v ktoromkoľvek štádiu riešenia alebo realizácie úlohy štátneho, rezortného alebo odborového plánu technického rozvoja.

§ 41

Ak ktorákoľvek z organizácií alebo orgánov, ktoré prerokovali dodávateľsko-odberateľské vzťahy, zistí, že sa zmenili možnosti alebo predpoklady spoločenského použitia realizovaných výsledkov, je povinná o tom bezodkladne informovať ďalšie zúčastnené organizácie a orgány.

DEVIATA ČASŤ
DODÁVKY PREPRAVNÝCH VÝKONOV

§ 42

Ústredné orgány prepravcov prerokujú v období prípravy úloh pre prípravu návrhov plánov s ústrednými orgánmi dopravy[39]) predbežne predpokladané objemy prepravných požiadaviek na verejnú dopravu podľa hlavných plánovacích skupín, prípadne podskupín tovaru a podľa oblastí odoslania zásielok; pri rozhodujúcich substrátoch[40]) aj podľa cieľových oblastí. Federálne ministerstvo zahraničného obchodu prerokuje s ústrednými orgánmi dopravy predpokladaný súhrn prepravných požiadaviek na dovoz a vývoz len v členení podľa druhov dopravy.

§ 43

(1) Na základe úloh pre prípravu návrhov plánov prerokujú organizácie prepravcov s príslušnými organizáciami verejnej dopravy svoje prepravné požiadavky v rozsahu potrebnom na vypracovanie návrhov prepravy dopravných organizácií. Zápisnica o tomto prerokovaní v rozsahu, v ktorom nie je rozporný, je podkladom pre uzavretie hospodárskych zmlúv o príprave prepráv podľa príslušných predpisov,[41]) prípadne pre vypracovanie návrhov plánov prepravy dopravných organizácií.

(2) Ústredné orgány a orgány stredného článku riadenia prepravcov i dopravy vplývajú na to, aby nimi riadené organizácie uzavierali včas hospodárske zmluvy o príprave prepravy.

§ 44

(1) Organizácie i orgány hospodárskeho riadenia prepravcov sú povinné už pri prerokovaní dodávateľsko-odberateľských vzťahov týkajúcich sa dodávok surovín, palív a materiálov a výrobkov minimalizovať svoje prepravné požiadavky, zdôvodňovať ich prepočtami vychádzajúcimi z plánu výroby alebo jeho návrhu a rešpektovať zásady hospodárneho využívania dopravy. Ďalej sú povinné vytvárať predpoklady pre to, aby sa voči doprave neuplatňovali ekonomicky neodôvodnené požiadavky (protismerné, duplicitné, zbytočne ďaleké prepravy, prepravy neupravených substrátov s veľkým podielom balastu, prepravy nevhodným dopravným prostriedkom so zreteľom na povahu zásielok a na náklady dodania a pod.), aby sa dodávky uskutočňovali v expedičných množstvách umožňujúcich riadne využitie dopravných prostriedkov a zariadení a čo najrovnomernejšie časové i smerové rozvrhnutie zásielok, prípadne aj účelné predzásobenie v obdobiach nižšieho využívania dopravných kapacít.

(2) Orgány hospodárskeho riadenia sú povinné preverovať, či podriadené orgány a organizácie splnili svoje povinnosti podľa odseku 1. Ak zistia porušenie, uložia vykonať zmeny v prerokovaných dodávateľsko-odberateľských vzťahoch, prípadne v uzavretých zmluvách.[42])

(3) Dopravca je oprávnený vyžadovať od príslušných prepravcov aktívnu spoluprácu pri riešení otázok znižovania náročnosti, predovšetkým odstránením ekonomicky neodôvodnených požiadaviek na prepravu.

§ 45

Organizácie prepravcov i dopravy podávajú nadriadeným orgánom správy o priebehu a výsledkoch prerokúvania prepravných požiadaviek s návrhmi na riešenie zostávajúcich rozporov a na posúdenia stupňa zabezpečenia dodávateľsko-odberateľských vzťahov prepravnými výkonmi, ako aj odôvodnenosti a primeranosti prepravných požiadaviek a dodržania zásad hospodárnosti prepravy.

DESIATA ČASŤ
OSTATNÉ DODÁVKY

§ 46

(1) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy pri ostatných dodávkach, najmä pri dodávkach pre výrobu, kompletizáciu a údržbu, ktoré nie sú predmetom hmotného bilancovania podľa § 11 až 15 alebo povinného prerokúvania podľa § 4 ods. 5 alebo 6, sa prerokúvajú diferencovane s ohľadom na povahu výrobkov, o ktoré ide (hromadné, veľkosériové, neštandardné - kusové výrobky, stavebné práce, náhradné dielce), najmä s ohľadom na výrobné a dodávkové cykly a na stabilitu vzťahov a s osobitným zreteľom na zabezpečenie úloh štátnych plánov.

(2) Ak odberateľský (dodávateľský) orgán stredného článku riadenia požiada v prípadoch podľa odseku 1 najneskoršie do konca prvého štvrťroka bežného roka o súhrnné prerokovanie dôležitých dodávateľsko-odberateľských vzťahov za všetky podriadené organizácie na budúci rok, je dodávateľský (odberateľský) orgán stredného článku riadenia povinný tejto požiadavke vyhovieť. Podľa povahy jednotlivých prípadov môžu sa týmto súhrnným prerokúvaním poveriť podriadené organizácie. Pri priamo riadených organizáciách môže požiadať alebo byť požiadaný o súhrnné prerokovanie príslušný ústredný orgán.

(3) Dodávateľsko-odberateľské vzťahy podľa odseku 1 sa prerokúvajú v rámcovej hĺbke a štruktúre, na ktorej sa organizácie dohodnú. Základným východiskom pritom je Zoznam surovín, materiálov a výrobkov určený na vypracovanie návrhov vykonávacích plánov alebo iná primeraná nomenklatúra zodpovedajúca podmienkam a povahe daných vzťahov.

(4) Výsledky prerokovania dodávateľsko-odberateľských vzťahov podľa odseku 2 sa musia preniesť na podriadené organizácie, pre ktoré sú záväzné.

JEDENÁSTA ČASŤ
PLÁNOVACIE AKTY

§ 47

(1) Plánovacími aktmi podľa § 115 Hospodárskeho zákonníka sú za podmienok ďalej ustanovených

a) úlohy určené na vypracovanie návrhov štátneho plánu a ich rozpis,

b) úloha štátneho plánu a jej rozpis včítane rozpisu štátnych bilancií,

c) úlohy na zabezpečenie realizácie štátnych cieľových programov,

d) rozpis úlohy hospodárskeho plánu, ktorým sa zabezpečuje úloha štátneho plánu,

e) rozpis hmotných bilancií schvaľovaných ústrednými orgánmi alebo orgánmi stredného článku riadenia.

(2) Plánovací akt musí určiť predmet a obdobie plnenia dodávky, jej dodávateľa a odberateľa, a to

a) pri výrobkoch, ktoré sú predmetom hmotných bilancií podľa § 11 až 15, spôsobom v nich určeným,

b) pri výrobkoch, ktoré nie sú predmetom hmotných bilancií podľa § 11 až 15, aspoň v hĺbke zodpovedajúcej bilančnej nomenklatúre.[27])

(3) Pokiaľ predmet dodávky a určenie dodávateľa aj odberateľa nevyplývajú už z úlohy plánu, vzniká plánovací akt len na základe zhodného rozpisu nadriadených dodávateľských a odberateľských orgánov. To platí obdobne pre zmenu alebo zrušenie plánovacieho aktu.

§ 48

Podľa konkrétnych podmienok a potrieb orgány hospodárskeho riadenia vydávajú plánovacie akty pre podriadené dodávateľské organizácie

a) pri rozpise úloh na vypracovanie návrhov plánov, pri rozpise úloh štátnych plánov a hospodárskych plánov, pri rozpise štátnych, ústredných a podnikových bilancií,

b) po rozpise podľa písmena a), ak sú pre to dôležité dôvody; v týchto prípadoch sa musí doklad o tom vydaný výslovne označiť ako plánovací akt.

§ 49

(1) Rozpis úloh štátneho plánu, aj keď nie je plánovacím aktom, pretože nemá náležitosti podľa § 47 ods. 2, osvedčuje, že dodávka je v súlade s možnosťami dodávateľa a že ide o zabezpečenie potrieb, ktoré sa v štátnom pláne uvádzajú ako prednostné.[12])

(2) Úloha hospodárskeho plánu, ktorou príslušný orgán hospodárskeho riadenia uloží dodávateľovi dodávkovú povinnosť voči určitému odberateľovi, osvedčuje, že dodávka je v súlade s možnosťami dodávateľa.[12])

§ 50

Orgány hospodárskeho riadenia, prípadne bilanční gestori informujú oprávnených odberateľov o vydaní, zmene alebo zrušení plánovacích aktov podľa § 48 a o vykonaní rozpisov alebo uložení úloh podľa § 49, ak informovanosť odberateľov nie je už zabezpečená rozpisom plánu.

DVANÁSTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 51

Ak si to vyžiadajú osobitné podmienky jednotlivých hospodárskych odvetví a úsekov, vydajú ústredné orgány po vzájomnej dohode podrobnejšie pokyny na prerokúvanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov.[43]) O vydaní týchto pokynov informujú ústredné orgány Štátnu plánovaciu komisiu, Štátnu arbitráž Československej socialistickej republiky, plánovacie komisie republík a štátne arbitráže republík.

§ 52

Zrušuje sa vyhláška Štátnej plánovacej komisie a Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky č. 33/1975 Zb. o prerokúvaní dodávateľsko - odberateľských vzťahov v plánovacom procese.

§ 53

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. májom 1980.

Hlavný arbiter
Československej socialistickej republiky:

Doc. JUDr. Vaněk CSc. v. r.

Minister a podpredseda
Štátnej plánovacej komisie:

Ing. Janza v. r.

1) § 2 ods. 2 a 3 zákona č. 145/1970 Zb. o národohospodárskom plánovaní.

2) § 8 ods. 2 nariadenia vlády SSR č. 91/1974 Zb. o organizácii výrobných hospodárskych jednotiek a o ich štatútoch.

3) Najmä o organizačnom opatrení vlády na vypracovanie návrhu plánu a pod.

4) § 2 ods. 1 zákona č. 145/1970 Zb.

5) Úlohami plánu sa rozumejú úlohy uložené podľa § 23 ods. 1 zákona č. 145/1970 Zb.

6) § 119 ods. 2 a § 51 a nasl. Hospodárskeho zákonníka.

7) § 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 145/1970 Zb.

8) Symboly pre ochranu a bezpečnosť.

9) Obvykle určenej v jednotných metodických pokynoch a v opatreniach príslušných dodávateľských ústredných orgánov na ne nadväzujúcich.

10) § 321 Hospodárskeho zákonníka.

11) Vládou Československej socialistickej republiky, vládami republík a príslušnými ústrednými orgánmi.

12) § 119 ods. 3 Hospodárskeho zákonníka.

13) Napr. § 3 ods. 1 vyhlášky č. 104/1973 Zb., ktorou sa vydávajú základné podmienky dodávky stavebných prác, § 8 ods. 1 vyhlášky č. 44/1977 Zb., ktorou sa vydávajú základné podmienky strojárskych vyšších a niektorých ďalších dodávok pre tuzemskú investičnú výstavbu.

14) § 29 ods. 2 zákona č. 145/1970 Zb.

15) Včítane výrobkov pre vlastnú výrobu a vlastnú investičnú výstavbu.

16) Prichádza do úvahy predovšetkým pri štátnych bilanciách.

17) Najmä dodávky na obranu a bezpečnosť a pre federálne hmotné rezervy.

18) Položky označené v jednotných metodických pokynoch symbolom „S".

19) § 17 ods. 2 zákona č. 145/1970 Zb.

20) Položky označené v jednotných metodických pokynoch symbolom „U".

21) Položky označené v jednotných metodických pokynoch symbolom „V".

22) Podrobnejšie členenie sa netýka obrany a bezpečnosti.

23) Týka sa len organizácií zahraničného obchodu.

24) Týka sa len organizácií vnútorného obchodu.

25) Generálni, hlavní a finálni dodávatelia, finálni poddodávatelia vždy z hľadiska kompletizácie na úrovni finálnej dodávky alebo finálnej poddodávky.

26) O hĺbke konkrétneho vzájomného spojenia pri dodávkach do trhových fondov sa dohodnú príslušné ústredné dodávateľské a odberateľské orgány.

27) Jednotné metodické pokyny, príloha IV.

28) Rozumie sa lehota určená vládou Československej socialistickej republiky alebo orgánom ňou na to splnomocneným.

29) Rozumejú sa rozsah a lehoty ustanovené štátnym plánom.

30) § 27 a 28 zákona č. 145/1970 Zb.

31) Pri stavbách ustanovených ako záväzné úlohy štátneho plánu sa pre tieto rokovania využijú aj kontrolné porady podľa § 9 ods. 3 vyhlášky č. 157/1976 Zb. o režimoch stavieb.

32) Vyhláška č. 157/1976 Zb. o režimoch stavieb a vyhláška č. 128/1978 Zb. o režimoch komplexnej bytovej výstavby a investícií, ktoré komplexnú bytovú výstavbu podmieňujú.

33) § 2 ods. 3 vyhlášky č. 157/1976 Zb. a § 2 ods. 7 vyhlášky č. 128/1978 Zb.

34) Obvykle ustanovené v jednotných metodických pokynoch.

35) § 38 a 39 vyhlášky č. 163/1973 Zb. o dokumentácii stavieb.

36) Pri rozostavaných stavbách ustanovených ako záväzné úlohy štátneho plánu musí sa rozpor doložiť rozporovými listami o jednotlivých činnostiach (§ 7 vyhlášky č. 157/1976 Zb.).

37) Vyhláška č. 121/1968 Zb. o oprávnení na zahraničnoobchodnú činnosť v znení vyhlášky č. 164/1969 Zb.

38) § 34e vyhlášky č. 135/1964 Zb. v znení vyhlášky č. 57/1972 Zb. a § 53 a 54 vyhlášky č. 45/1978 Zb.

39) Pre železničnú, vodnú a leteckú dopravu Federálne ministerstvo dopravy, pre verejnú automobilovú dopravu príslušný KNV, prípadne ministerstva vnútra republík.

40) Týka sa skupín 0 až 5 uvedených v jednotných metodických pokynoch.

41) Vyhláška č. 157/1971 Zb. o hospodárskych záväzkoch v železničnej preprave vozňových zásielok, vyhláška č. 152/1971 Zb. o hospodárskych záväzkoch v cestnej nákladnej doprave, vyhláška č. 156/1971 Zb. o hospodárskych záväzkoch vo vnútroštátnej vodnej nákladnej doprave, smernice Federálneho ministerstva dopravy č. 128/39-40/1979 publikované v Prepravnom a tarifnom vestníku.

42) § 118 Hospodárskeho zákonníka.

43) § 19 ods. 1 písm. f) zákona č. 145/1970 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.